

Брати Капранови для "Української правди"

Хто створює найстрашніші диктатури, найжорстокіші політичні режими та найогидніші тиранії?

Путін, Сталін, Гітлер, Пол Пот чи Мао? А може, політичні партії - радянські комуністи, німецькі соціалісти чи китайські маоїсти?

Чи то спецслужби - НКВД, КГБ, Гестапо, а чи бойовики - червоні кхмери, хунвейбіни та комсомольці?

Ні, і ще раз ні. Тобто без цієї сволоти не обійтися, проте її не досить для існування диктатури. Судіть самі - Путін не доїде до кожного села, та й навіть у меншій Україні 29 тисяч населених пунктів.

Якби наш президент захотів відвідати кожне поселення і встановити там диктатуру, йому б знадобилося 80 років, це якщо працювати без вихідних та закордонних саммітів.

КГБ, чи як його зараз називають, СБУ, теж насправді не має настільки довгих рук.

Районне відділення у тихому провулку - от і вся потуга.

Завзяті комуністи, комсомольці та хунвейбіни - нині рідкісна птиця. Скільки їх може бути у селі? Двоє-трьох? Десятеро? Все одно нормальних людей більше. Та й історичний досвід боротьби з подібною публікою свідчить про їхню безсилість перед громадою.

Кожен, певно, згадає тут свій край - ну а ми вже, пробачте, свій.

У рідному Очаківському районі є таємна історична пам'ятка - так званий Партколодязь.

Це - стара замурована криниця, названа так на честь того факту, що у тридцятих туди скинули усіх комуністів - звісно, цього не вивчають у школі, але старожили вам покажуть це місце. Люди пам'ятають. А скільки таких партколядзів, парт'ярів та партрічок по всій Україні?

Однак режим все одно перемиг. Бо має потужну силу, що здатна зламати будь-який спротив.

Ні, ми маємо на увазі не вогнепальну зброю, навіть не пластикові щити, кийки та водомети.

Ми - про маленьких людей.

Хто у тридцяті вивозив хліб з села? Чубар з Якиром? Ні, звичайний солдат.

Солдат - людина маленька. Що сказали, те і зробиць. Стоїть на стражі зіпрілого зерна, не підпускає до нього спухлих від голоду людей. І не за гроші, не за квартиру чи машину, не за партсанаторій, спецрозподільник - за лияялу форму, чоботи і пайку. Бо він - людина маленька.

А потім на зміну солдату прийшов чиновник. Тутешній чи приїжджий. Він - теж людина маленька. Тому робить те, що скажуть, та ще й за мізерну зарплатню. Усім своїм виглядом демонструє: це не з моєї волі, служба така, що поробиш. Я - тільки гвинтик у величезній машині. Від мене нічого не залежить.

І так по всій країні. Як вас щось не влаштує - будь ласка, їдьте до Києва, протестуйте під Верховною Радою. Там ухвалюють рішення. А внизу - тільки виконують. Внизу - люди маленькі.

Ну а ми з вами хіба великі? Тому розуміємо їх, місцеве начальство та навіть трохи побоюємося - все-таки влада. От і киваємо при зустрічі, навіть п'ємо сто грамів і слухаємо від них вдесьте і всоте: "А що я можу зробиць? Я - людина маленька. Що скажуть, те і роблю."

В результаті утворюється цікавий психологічний парадокс - місцевий чиновник для нас зникає. Тому що він - тільки місцевий прояв київської влади. Зміниться щось нагорі - він буде добрим і чуйним, а поки влада така, яка є - він покидьок.

Покидьок за посадою. Робота така.

Зараз багато говорять про згортання свобод та насування диктатури - мовляв, Янукович із Азаровим закручують гайки. Але пригадайте основи механіки - гайки можна закрутити тільки, коли є відповідні гвинтики.

Не буде гвинтиків - не буде на що накручувати.

Мова - штука незбагненна. Іноді у старому заяложеному звороті відкривається пророчий зміст. Оце - "закручувати гайки" - насправді дуже показове.

По-перше - поступовість, іноді навіть непомітність, по друге - неможливість розкрутити знизу, по-третє... А по-третє, наявність гвинтиків. Тих самих. Маленьких гвинтиків на

місцях.

Наша біда в тому, що гвинтики завжди наготові, саме тому швидко знаходяться бажачі закрутити гайки. А якби гвинтиків не було?

Окупаційний характер влади протягом останніх трьохсот років викликав серед українців небезпечне відсторонення від неї.

Районний прокурор - падлюка? Ну, зрозуміло, посада у нього така. Районний міліціонер - хабарник і садист? Нічого дивного, а хто ж іще піде у міліціонери. Податковий інспектор знущається і грабує? Так йому за це гроші платять. Якщо будуть платити за те, щоб дарував нам цукерки і посміхався - буде посміхатися.

Чи не здається вам, що саме у цьому полягає причина будь-якої диктатури? У тому, що ми забуваємо - падлюками бувають не за посадою. Ними стають виключно за власним бажанням.

Янукович ховається від нас за броньованими машинами, горлорізами зі служби охорони та міліцією. Він нас все-таки боїться - чому, це інше питання, але що боїться - факт.

Але ж Янукович - один. Хто й коли його побачить? А от десятки тисяч підкорених президенту чиновників і чиновничків ходять між нас, їздять у маршрутках, штовхаються у переходах. І саме вони здійснюють диктатуру - щодня, щохвилини, щосекунди.

То хто ж, скажіть будь ласка, буде найкращим об'єктом для нашого опору? У кого влучити простіше?

Нас давно дивує логіка українських політичних партій. Таке враження, що опір відбувається виключно на телеекранах. Але ж у той самий час тисячі і тисячі невдоволених, готових до протесту, ходять вулицями і просто лаються у повітря. Вони не поїдуть до Києва на Майдан, але їм все одно болить.

Політичні мітинги збирають дедалі менше людей. Може через те, що ця форма протесту була старанно дискредитована оплачуваними протестувальниками. Але порожні майдани не означають, що українці усім задоволені.

Невдоволених людей сьогодні неймовірна кількість - і з кожним днем їх стає все більше.

А це означає, що той, хто замість возити незадоволених автобусами до Києва запропонує людям нову, ефективну, чесну форму висловлення, зможе закумулявати енергію величезної сили. Для цього треба просто знайти точку резонансу.

Не вірите?

Пропонуємо простий дослід: відвідайте місцеву податкову під час складання квартальної звітності та послухайте, що говорять у чергах бідолашні бухгалтери. Про те, що всупереч закону не приймають звітності зі збитком. І про план по штрафам та санкціях. І про здирництво за допомогою електронної звітності.

Зауважте - в Україні не існує жодного закону, який зобов'язував би підприємства мати прибутки чи дозволяв податківцям за власним бажанням не приймати звітність.

Весь цей безприділ відбувається за усними вказівками зверху. А що таке усна вказівка, якщо нема охочих її виконувати? Значить справа у цих самих охочих? Значить все те, що витворюють податківці, робить не якась там абстрактна система, а ці самі "маленьких люди".

Агов, політичні партії, де ви? 31 жовтня відбуватимуться місцеві вибори. А 20-го - квартальна звітність. Невже вам потрібні додаткові дані, щоб зрозуміти - найрезонансніша, найпомітніша акція відбудеться не у Києві на Майдані, а попід районними податковими інспекціями. У тих самих районах, де за тиждень будуть вибори. Не треба нікого возити автобусами. Не треба нікого агітувати. Розповсюдьте інформацію

у черзі і тільки встигайте роздавати плакати та прапори.

Не сумніваємося, що побачивши у вікно протест попід власною податковою, "маленькі люди" сильно подумують перед тим, як відправляти чергового бухгалтера ні з чим. Більш за те - враховуючи черги з бажаючих здати звітність, немає сумніву, що акція триватиме до вечора. І це зробить її ще ефективнішою, бо податківці матимуть чудову можливість, виходячи з роботи, подивитися в очі своїм жертвам.

Найбільш одіозних інспекторів варто навіть проводити додому. А що тут такого? Вони ж знають, де живуть наші родини і діти, давайте і ми про них це знатимемо. Спробуйте! Обіцяємо, що ви побачите, як за лічені хвилини людина може змінитися. Із недоступного начальства, суворого напівбога вона раптово перетвориться на жалюгідну маленьку мишку, яка мріє заховатися десь у кутку.

"Маленькі люди" існують доти, доки ми дозволяємо їм бути маленькими - доки ми з розумінням ставимося до позиції "гвинтика" та співчуваємо людині, яка стає падлюкою "за посадою".

Але щойно ми з вами припинимо гратися у співчуття, щойно ототожнимо падлюку за посадою з падлюкою по суті і зуміємо продемонструвати своє ставлення - "гвинтиком" може зірвати різьбу.

Сьогодні вони говорять нам - зрозумійте, ми ж тільки слабкі люди, на нас тиснуть. Тож нехай завтра скажуть власному начальству: "Зрозумійте, у мене - діти. Я не буду виконувати ваші незаконні розпорядження, бо ображені люди придуть до мене, а не до вас."

Згадайте історію. Гітлерівських генералів судили у Нюрнбергу і більшість все-таки "відбулися" тюремний ув'язненням. А рядових есесівців стріляли попід парканами - без жодного суду. Хоча останні лише виконували розпорядження начальства.

Навіть суддів тоді стріляли - попри те, що вони з німецькою педантичністю судили за законом. Стріляли за те, що закон був антигуманний. І це тільки підтверджує думку: диктатуру створює не Гітлер, Путін чи Янукович. Диктатуру реалізують люди маленькі. Але врешті відповідати їм доводиться як великим. Навіть більше.

І чим швидше вони це зрозуміють, тим краще буде і для нас, і для них.